



نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۲۴۷۵ دقیقه



تیام خزاعی

نام آزمون: تست فصل ۵ و ۶ و ۷ فارسی دهم

تاریخ آزمون: ۱۴۰۰/۰۹/۰۲

۱ کاربرد «را» در کدام بیت، با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- ۱ گر تشنگان بادیه را جان به لب رسید
- ۲ باد بر بوی نسیم زلف سنبل در خن
- ۳ گلدسته امید، بر جان عاشقان نه
- ۴ ماه روزه است و مرا شربت هجران روزی
- تو خفته در کجاوه به خواب خوش اندری
- نافه را چندان دهد دم تا جگر پر خون کند
- تا رهروان غم را، خار از قدم برآید
- روز توبه است و تو را نرگس جادو سرمست

۲ تعداد ترکیب وصفی و اضافی کدام بیت به ترتیب، در مقابل آن درست است؟

- ۱ ما بدان مقصد عالی نتوانیم رسید
- ۲ چه لانه‌ای و چه قصری، اساس خانه یکی است
- ۳ تا حواسم نشود صرف به این بی‌خردان
- ۴ در فرقت تو زین تن بی‌جان خویشتن
- هم مگر پیش نهد لطف شما گامی چند (دو - یک)
- به شهر کوچک خود، مور هم سلیمانی است (چهار - دو)
- می‌برم آرزوی پنجه غارتگر خویش (دو - دو)
- در جامه ناپدیدتر از جان بی‌تنم (سه - دو)

۳ در همه گزینه‌ها به جز گزینه از شیوه بلاغی استفاده شده است.

- ۱ دلبران میدان گشوده نظر
- ۲ که ناگاه عمرو آن سپهر نبرد
- ۳ زره لخت‌لخت و قبا چاک‌چاک
- ۴ پیامد به دشت و نفس کرد راست
- که بر کینه اول که بندد کمر
- برانگیخت ابرش برافشانند گرد
- سر و روی مردان پر از گردوخاک
- پس آنکه باستاد و هم‌رزم خواست

۴ در همه گزینه‌ها به جز گزینه جمله مرکب وجود دارد.

- ۱ آنان که خاک را به نظر کیمیا کنند
- ۲ گوشه‌گیران زود در دل‌ها تصرف می‌کنند
- ۳ به شادی و آسایش و خواب و خور
- ۴ اگر پوسیده گردد استخوانم
- آیا بود که گوشه چشمی به ما کنند
- بیشتر دل می‌برد خالی که بر کنج لب است
- ندارند کاری دل‌افکارها
- نگردد مهرت از جانم فراموش

۵ در کدام گزینه از شیوه بلاغی استفاده شده است؟

- ۱ هم مرگ بر جهان شما نیز بگذرد
- ۲ چون داد عادلان به جهان در بقا نکرد
- ۳ آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام
- ۴ پیل فنا که شاه بقا مات حکم اوست
- هم رونق زمان شما نیز بگذرد
- بیداد ظالمان شما نیز بگذرد
- بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد
- هم بر پیادگان شما نیز بگذرد

۶ کدام بیت به شیوه بلاغی بیان نشده است؟

- ۱ عنان را پیچید گرد آفرید
- ۲ همی رفت و سهراب با او به هم
- ۳ در باره بگشاد، گرد آفرید
- ۴ در دژ بستند و غمگین شدند
- سمند سرافراز بر دژ کشید
- بیامد به درگاه دژ، گزدهم
- تن خسته و بسته، بر دژ کشید
- پر از غم دل و دیده خونین شدند

۷ در گروه کلمات زیر معنای چند واژه در مقابل آن غلط نوشته شده است؟

گنم: آشیانه / درفشان: درخشان / درع: کلاه خود / هنگامه: غوغا / ویله کردن: ناله کردن / پدرام: کافی / خطه: سرزمین / دژ: قلعه / دوده: دودمان

یک ۱

دو ۲

سه ۳

چهار ۴



۸ معنای دقیق واژه «افسرده» در بیت زیر چیست؟

- «مپندار این شعله افسرده گردد
که بعد از من افروزد از مدفن من»
- ۱ خاموش ۲ پریشان ۳ غمگین ۴ کم‌رنگ

۹ ترتیب توالی ابیات زیر از جهت داشتن آرایه‌های «تناقض، اسلوب معادله، کنایه، جناس» کدام است؟

- (الف) جفای شانه که تاری گسسته زان سر زلف ز پشت دست به دندان گزیدم دریاب
(ب) فغان که کام مرا تلخ کرد شیرینی که با لبش نتوان حرف شکرستان گفت
(ج) از بوی تو در تاب شود آهوی مشکین گر باز کنند از شکن زلف تو تابی
(د) می‌توان در زلف او دیدن دل بی‌تاب را پرده پوشی چون کند شب، گوهر شب‌تاب را
- ۱ د، ب، ج، الف ۲ ب، د، الف، ج ۳ ب، الف، د، ج ۴ الف، ب، ج، د

۱۰ کدام گزینه به مفهوم «محاسبه نفس پیش از مرگ» اشاره دارد؟

- ۱ نوشته دست زمانه بر او به خط قضا
۲ حساب ملک جهان گرچه زیر حلقه اوست
۳ حساب دانش او را کرانه پیدا نیست
۴ حساب کرده خود کن حساب در چه کنی
- حساب دولت و اقبال تا به روز حساب
برون شدست هنرهای او ز حد و حساب
اگرچه ملک زمین را به دست اوست حساب
که ماند از پس و روز حساب در پیش است

۱۱ ساخت متمم به «شیوه کهن» در همه ابیات مشهود است؛ به جز

- ۱ نیامد به دامم به سان تو گور ز چنگم رهایی نیابی مشور
۲ چو آمد خروشان به تنگ اندرش بجنبید و برداشت خود از سرش
۳ ز پیکان همی آتش افروختند به بر بر زره را همی دوختند
۴ به سهراب بر تیرباران گرفت چپ و راست جنگ سواران گرفت

۱۲ در کدام گزینه جمله مرکب وجود دارد؟

- ۱ دل ریمده ما را که پیش می‌گیرد خبر دهید به مجنون خسته از زنجیر
۲ سرو چمان من چرا میل چمن نمی‌کند همدم گل نمی‌شود یاد سمن نمی‌کند
۳ طمع در آن لب شیرین نکردم اولی ولی چگونه مگس از پی شکر نرود
۴ تا عاشقان به بوی نسیمش دهند جان بگشود نافه‌ای و در آرزو بیست

۱۳ در همه گزینه‌ها، واژگان تماماً درست معنی شده‌اند به جز گزینه

- ۱ (تکیده: لاغر) (اهلیت: شایستگی) (مولع: شیفته) (گمیت: اسب سرخ مایل به سیاه) ۲ (گرده: بالای کمر) (مصاف کردن: جنگیدن) (کیش: تیردان) (شرف: آبرو)
۳ (خور: زمین پست) (صور: بوق) (آبنوس: نام درختی) (خُبث: پلیدی) ۴ (جولقی: کهنه) (منال: مال و ثروت) (برین: برتر) (انبان: کیسه‌ای بزرگ)

۱۴ معنای واژه‌های «میغ - خواجه‌وش - ابدال - مُشک» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- ۱ ابر - مانند ارباب - مردان کامل - ماده خوشبو ۲ میخ - ثروتمند - نیکان - ماده خوشبو
۳ ابر - همانند بزرگان - نیکان - کوزه ۴ آسمان - کدخدانش - مردان کامل - کوزه

۱۵ معنای واژه «کجا» در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱ ای هدهد صبا به سبا می‌فرستمت بنگر که از کجا به کجا می‌فرستمت
۲ یکی خوب چهره پرستنده دید کجا نام او بود ماه آفرید
۳ همان کن کجا با خرد در خورد دل اژدها را خرد بشکرد (شکار کند)
۴ ز مرزی کجا مرز خرگاه بود ازو زال را دست کوتاه بود



۱۶ در کدام گزینه به نقش دستوری واژگان مشخص شده به درستی اشاره شده است؟
 «بعضی دیگر از بچه‌ها گوشه خلوتی یافته‌اند و وصیت‌نامه می‌نویسند. آن روستایی جوانی که گندم و برنج و خربزه می‌کاشته است، امشب سربازی است در خدمت ولی امر.»

- ۱ نهاد - مفعول - نهاد - نهاد - متمم - متمم
 ۲ نهاد - مفعول - مفعول - مفعول - قید - مسند - متمم
 ۳ مفعول - مفعول - نهاد - نهاد - قید - مسند - مضاف‌الیه
 ۴ مفعول - مفعول - معطوف - مفعول - نهاد - متمم - مضاف‌الیه

۱۷ بیت «صد هزاران این چنین اشباه بین فرقیان هفتاد ساله راه بین» مفهوم کدام بیت را تکمیل می‌کند؟

- ۱ مه فشانند نور و سگ عوعو کند
 ۲ معرفت زین جا تفاوت یافته است
 ۳ این که فردا این کنم یا آن کنم
 ۴ آفتاب آمد دلیل آفتاب
 ۱ هر کسی بر طینت خود می‌تند
 ۲ این یکی محراب و آن بت یافته است
 ۳ این دلیل اختیار است ای صنم
 ۴ گر دلالت باید از وی رخ متاب

۱۸ در بیت زیر کلمه‌ی «گفت» چه نقشی دارد؟
 «طوطی اندر گفت آمد در زمان بانگ بر درویش زد که هی فلان»

- ۱ متمم
 ۲ مفعول
 ۳ نهاد
 ۴ مسند

۱۹ در کدام گزینه همه‌ی واژه‌ها مُمال هستند؟

- ۱ سلیم، مزیح، کمین، اسلیمی، رکیب
 ۲ رکیب، حجیب، سلیم، مزیح، سلیح
 ۳ وزین، رکیب، حجیب، مزیح، اسلیمی
 ۴ لیکن، حجیب، مزیح، اسلیمی، مهمیز

۲۰ در کدام گزینه غلط املایی دیده نمی‌شود؟

- ۱ گوهر مخزن اصرار همان است که بود
 ۲ از گیائش خنده آمد خلق را
 ۳ وجه خدا اگر شودت منضر نظر
 ۴ موسی و فرعون معنی را رهی
 ۱ حقه مهر بدان مهر و نشان است که بود
 ۲ کاو چو خود پنداشت صاحب دل را
 ۳ زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی
 ۴ غالب آن ره دارد و این بی‌رهی

۲۱ در کدام بیت ممال به کار نرفته است؟

- ۱ به هند آدمم بعد از آن رستخیز
 ۲ همی تاخت اندر فراز و نشیب
 ۳ چشم را سرمه فریب کشید
 ۴ دگر گفت کز راه دور و دراز
 ۱ وزان جا به راه یمن تا حجیز
 ۲ همی زد به گرز و به تیغ و رکیب
 ۳ ناز را بر سر عتیب کشید
 ۴ شدی رنجه اندر نشیب و فراز

۲۲ بیت «مپندار این شعله افسرده گردد / که بعد از من افروزد از مدفن من» با کدام گزینه قرابت معنایی ندارد؟

- ۱ ندارم دستت از دامن به جز خاک و آن دم هم
 ۲ هزار سال پس از مرگ من چو باز آیی
 ۳ بگذار تا بمیرم در آرزوی رویت
 ۴ ز خاک من اگر گندم برآید
 ۱ که بر خاکم روان گردی بگیرد دامت گردم
 ۲ ز خاک نعره برآرم که مرجیا ای دوست
 ۳ بی‌روی خوبت آخر تا چند زنده مانم
 ۴ از آن گر نان پزی مستی خزاید

۲۳ عبارت «تو گویی اشیا گنجینه‌هایی از رازهای خلقت هستند اما تو تا به حال در نیافته‌ای» با کدام گزینه قرابت معنایی دارد؟

- ۱ از در و دیوار می‌بارد سخن
 ۲ گر در طلبت رنجی ما را برسد شاید
 ۳ صورت زیبای ظاهر هیچ نیست
 ۴ غم و شادی جهان را نبود هیچ ثابت
 ۱ تا کجا دریابد آن ره جان من
 ۲ چون عشق حرم باشد سهل است بیابان‌ها
 ۳ ای برادر سیرت زیبا بیار
 ۴ هر زمان حال وی از شکل دگر خواهد شد

۲۴ دفع مضرت عامل بفرمود در حال، یعنی:

- ۱ فوراً مانع رسیدن ضرر به والی شد.
 ۲ فوراً از تعدی و تجاوز حاکم جلوگیری کرد.
 ۳ فرمان دفع از عامل ضرر را صادر کرد.
 ۴ فرمان داد که چگونگی و اندازه زیان را تعیین کنند.



۲۵ عبارت کُل اناء یترشُح بما فیه با کدام گزینه تضاد دارد؟

(آموزش و پرورش ۸۴ - ۸۳)

- ۱) گرگ زاده، عاقبت گرگ شود / گرچه با آدمی بزرگ شود
 ۲) کهنتری را که مهتری باید / هم بدان چشم کهنتری منگر
 ۳) از کوزه همان برون تراود که در اوست
 ۴) هر کسی آن کند که از اصل و گوهر او سزد

۲۶ کدام گزینه به شیوه بلاغی نوشته شده است؟

- ۱) مطمئناً غزل شهریار از بهترین انواع شعرغنائی امروز به شمار می‌رود.
 ۲) شعر او آمیزه‌ای از شعر و عشق و لطافت و شیرینی است.
 ۳) هنر خوش‌نویسی را نیز او هم‌چون شعر و موسیقی خوب می‌دانست.
 ۴) شهریار در میان شاعران سنت‌گرا زبانی نرم و بیانی گرم و صمیمی دارد.

۲۷ در کدام گزینه برای یک متمم، دو حرف اضافه به کار رفته است؟

- ۱) چون داد عادلان به جهان در، بقا نکرد
 ۲) ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع
 ۳) بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم
 ۴) بادی که در زمانه بسی شمع‌ها بکشت
 ۱) بیداد ظالمان شما نیز بگذرد
 ۲) این گرگی شبان شما نیز بگذرد
 ۳) تا سختی کمان شما نیز بگذرد
 ۴) هم بر چراغدان شما نیز بگذرد

۲۸ در کدام بیت زمینه ملی و میهنی حماسه، دیده می‌شود؟

- ۱) بجنید رهام زان رزمگاه
 ۲) بزرگان ایران گشاده دلند
 ۳) بدو داد شاه اختر کاویان
 ۴) به رزم اندرون کشته شد اشکبوس
 ۱) برون تاخت اسب از میان سپاه
 ۲) تو گویی که آهن همی بگسلند
 ۳) بر آن سان که بودی به رسم کیان
 ۴) وزو شادمان شد دل گیو و طوس

۲۹ مفهوم کُل اناء یترشُح بما فیه با کدام بیت تناسب دارد؟

(سراسری زبان - ۸۲)

- ۱) دل خانه ی خداست چو مصحف عزیزدار
 ۲) به زیر چرخ دل شادمان نمی باشد
 ۳) در پیش ما فتاده ست مستی و هوشیاری
 ۴) از قضا آینه ی چینی شکست
 ۱) زان پیش تر که میل شرابش کند خراب
 ۲) گل شکفته در این بوستان نمی باشد
 ۳) در هر که هر چه باشد رفتار می نماید
 ۴) خوب شد اسباب خودبینی شکست

۳۰ در واژگان زیر چند غلط املائی وجود دارد؟

«بنات‌الخمینی»، «تقریض و ستودن»، «توصن و وحشی»، «اسطوره و افسانه»، «طاقت فرسا و دشوار»، «خضم و دشمن»

- ۱) یک
 ۲) دو
 ۳) سه
 ۴) چهار

۳۱ نقش دستوری واژه‌های مشخص شده به ترتیب در کدام گزینه درست بیان شده است؟

«آبی‌تر از آئیم که بی‌رنگ بمیریم / از شیشه نبودیم که با سنگ بمیریم»
 فرست بده ای روح جنون تا غزل بده / در غیرت ما نیست که در ننگ بمیریم»

- ۱) مسند، متمم، مفعول، متمم
 ۲) متمم، مسند، نهاد، نهاد
 ۳) قید، مسند، مفعول، نهاد
 ۴) مفعول، متمم، نهاد، نهاد

۳۲ بیت «پندار این شعله افسرده گردد/ که بعد از من افروزد از مدفن من» با کدام بیت ارتباط معنایی دارد؟

- ۱) اگر جهان همه دشمن شود ز دامن تو
 ۲) چنان به داغ تو باشم که گر اجل برسد
 ۳) هزار سال پس از مرگ من چو بازآیی
 ۴) غم تو دست برآورد و خون چشم ریخت
 ۱) به تیغ مرگ شود دست من رها ای دوست
 ۲) به شرع از تو نشانند خون‌بها ای دوست
 ۳) ز خاک نعره برآرم که مرحبا ای دوست
 ۴) مکن که دست برآرم به ربنا ای دوست

در کدام گزینه جمله مرکب وجود ندارد؟

- ۱) عقل می‌خواست کز آن شعله چراغ افروزد
 - ۲) اگر روم ز پیاش فتنه‌ها برانگیزد
 - ۳) چون حسن عاقبت نه به رندی و زاهدی است
 - ۴) هزار نقد به بازار کاینات آرند
- عین آتش شد از این غیرت و بر آدم زد
ور از طلب بنشینم به کینه برخیزد
آن به که کار خود به عنایت رها کنند
یکی به سگه صاحب عیار ما نرسد

۳۴) نقش دستوری واژگان مشخص شده در کدام گزینه آمده است؟

- به گرز گران دست برد اشکبوس
پیاده مرا زان فرستاد طوس
- زمین آهنین شد سپهر آبنوس
که تا اسب بستانم از اشکبوس

- ۱) نهاد - متمم ۲) مسند - مفعول ۳) نهاد - مفعول ۴) مسند - متمم

۳۵) در بیت «به خون گر کشی خاک من دشمن من / بجوشد گل اندر گل از گلشن من» چه آرایه‌های به کار رفته است؟

- ۱) جناس - ایهام - استعاره - تناسب
- ۲) مجاز - استعاره - تکرار - تناسب
- ۳) تشخیص - ایهام - تناسب - تکرار
- ۴) حس آمیزی - تناسب - مجاز - استعاره

۳۶) بیت «دل هر ذره را که بشکافی / آفتابیش در میان بینی» با کدام عبارت قرابت معنایی دارد؟

- ۱) حقالله را خدا می‌بخشد اما وای از حقالناس.
- ۲) گذشته خویش را با وسواس یک قاضی می‌کاوند.
- ۳) اشیا گنجینه‌هایی از رازهای خلقت هستند.
- ۴) دل‌ها آنچنان صفایی می‌یابند که وصف آن ناممکن است.

۳۷) مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) بلندی از آن یافت کاو پست شد
 - ۲) زمین چون از تواضع خاک گشته
 - ۳) چون شبم اوفتاده بدم پیش آفتاب
 - ۴) کم‌تر از ذره نه‌ای پست مشو عشق بورز
- در نیستی کوفت تا هست شد
غبارش سرمه افلاک گشته
مهرم به جان رسید و به عیوق برشدم
تا به خلوتگه خورشید رسی چرخ‌زان

۳۸) در کدام بیت، آرایه «اغراق» دیده نمی‌شود؟

- ۱) ز سر بگذشت آب دیده‌اش از سر گذشت من
 - ۲) تا چه کند با رخ تو دود دل من
 - ۳) روزی هزار بار بخوانم کتاب صبر
 - ۴) بار فراق دوستان بس که نشسته بر دلم
- به هر کس شرح آب دیده‌گریان خود کردم
آینه دانی که تاب آه ندارد
گوشم به توست لاجرم از بر نمی‌شود
می‌روم و نمی‌رود ناقه به زیر محملم

۳۹) بیت «سر گرگ باید هم اول برید / نه چون گوسفندان مردم درید» با مفهوم کدام بیت متناسب نیست؟

- ۱) ای سلیم آب ز سرچشمه بند
 - ۲) کنون کوش کآب از کمر درگذشت
 - ۳) گله ما را گله از گرگ نیست
 - ۴) بکش آتش خرد پیش از گزند
- که چو پر شد نتوان بستن جوی
نه وقتی که سیلاب از سرگذشت
کاین همه بیداد شبان می‌کند
که گیتی بسوزد چو گردد بلند

۴۰) کدام گزینه با ابیات زیر قرابت معنایی دارد؟

- «تمم گر بسوزی، به تیرم بدوزی
کجا می‌توانی، ز قلبم ربایی
- بی حسرت از جهان نرود هیچ کس به در
کمان ابرویت را گو بزنی تیر
- من بی‌تو زندگانی خود را نمی‌پسندم
اگر پوسیده گردد استخوانم
- جداسازی ای خصم سر از تن من
تو عشق میان من و میهن من»
- آلّا شهید عشق به تیر از کمان دوست
که پیش چشم بیمارم بمیرم
کآسایشی نباشد بی دوستان بقا را
نگردد مهرت از جانم فراموش



۴۱) کدام مورد، با توجه به ابیات زیر «غلط» است؟

«فلک در شگفتی ز عزم شماس
شما را چو باور به یزدان بود»
ملک آفرین گوی رزم شماس
هم او مر شما را نگهبان بود»

- ۱) در سروده «پنج ترکیب اضافی» یافت می‌شود.
۲) آرایه‌های «استعاره، اغراق و جناس» در ابیات به چشم می‌خورد.
۳) نقش قسمت‌های مشخص شده، به ترتیب، «متمم و مفعول» است.
۴) بیت دوم با آیه شریفه «وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ» تناسب مفهومی دارد.

۴۲) در کدام بیت جمله مرکب دیده نمی‌شود؟

- ۱) به هوش باش که هر نقطه دام دایره‌ای است
۲) به هر چه می‌نگرم با دریغ و بدرود است
۳) باز آی ساقیا که هواخواه خدمتم
۴) رتبت دانش حافظ به فلک بر شده بود
تو در هوای رهایی درین میانه مگرد
شد آن زمان که جهان جمله مژده بود و درود
مشتاق بندگی و دعاگوی دولتم
کرد غمخواری شمشاد بلندت پستم

۴۳) یکی از ویژگی‌های سبکی شاهنامه آوردن دو حرف اضافه برای یک متمم است. این ویژگی در کدام یک از گزینه‌های زیر دیده نمی‌شود؟

- ۱) یکی تیر زد بر بر اسب اوی
۲) به رستم بر آنگه ببارید تیر
۳) همیشه به جنگ اندرون نامدار
۴) بگیر و به گیسوی او بر بدوز

۴۴) از مفهوم کدام بیت، «پرتاب تیر و به هدف خوردن آن» دریافت می‌شود؟

- ۱) چو بوسید پیکان سر انگشت اوی
۲) کمان را بمالید رستم به چنگ
۳) چو سو فارش آمد به پهنای گوش
۴) بزد بر بر و سینه‌ی اشکبوس
گذر کرد بر مهره‌ی پشت اوی
به شست اندر آورده تیر خدنگ
ز شاخ گوزنان بر آمد خروش
سپهر آن زمان دست او داد بوس

۴۵) همه ابیات به جز بیت..... مفهوم عبارت «از کوزه همان برون تراود که در اوست» را دربردارد.

- ۱) حلقه در از درون خانه باشد بی خبر
۲) از هر چه سبو پر کنی از سر وز پهلوش
۳) گر بگویم که مرا حال پریشانی نیست
۴) حال من دور از آن جمال مه‌رس
مطلب دل را زبان تقریر نتوانست کرد
زان چیز برون آید و بیرون دهد آغار
رنگ رخسار خبر می دهد از سرّ ضمیر
رنگ و رویم بین و حال مه‌رس

(سراسری زبان - ۸۳)